प्राणदातर् Nom. ag. *Lebensretter.*

प्राणदान n. 1) *Schenkung des Lebens, Lebensrettung.* — 2) *Hingabe des Lebens.* — 3) *Salbung des* Havis *mit* Ghṛta *unter Aufsagung von Sprüchen, welche beleben sollen.*

प्राणदावत् Adj. *Leben gebend.* Die Hdschrr. प्राणदवत्.

प्राणडोदर n. *ein Spiel um's Leben.*

प्राणदृंह् (Nomin. °धृक्) *das Einathmen fest (dauernd) machend* Kâṭh. 5,15.

प्राणद्यूत n. *ein Spiel um's Leben, ein Kampf auf Leben und Tod.*

प्राणद्रोह् m. *das Trachten nach eines Andern Leben.*

प्राणद्रोहिन् Adj. *nach Jmds* (im Comp. vorangehend) *Leben trachtend* Daçak. (1925) 2,75,3.

प्राणधर m. N. pr. eines Mannes.

प्राणधारण 1) n. *a) das Aufrechterhalten des Lebensathems, Erhaltung —, Fristung des Lebens, das am Leben Bleiben* oder *— Sein.* Acc. mit कर् Act. *Jmd am Leben erhalten,* mit कर् Med. *für die Erhaltung seines Lebens sorgen,* so v. a. *Speise zu sich nehmen. — b) Mittel zur Erhaltung des Lebens.* — 2) f. आ = 1) *a).* Acc. mit कर् Med. *Speise zu sich nehmen.*

प्राणधारिन् Adj. *Jmds* (Gen.) *Leben erhaltend, Lebensretter* Hariv. 10004.

प्राणन 1) Adj. *belebend.* — 2) *m. *Kehle.* — 3) n. *a) das Athmen. — b) das Beleben.*

प्राणनाथ m. (adj. Comp. f. आ) 1) *Herr über das Leben,* so v. a. *der Liebste, Gatte.* — 2) *Bein. Jama's. — 3) N. pr. eines Sectenhauptes.

प्राणनाश m. *Verlust des Lebens, Tod* Veṇis. 71,19.

प्राणनिग्रह m. *Hemmung des Athems.*

प्राणनिपात R. 1,59,21 fehlerhaft für प्राणातिपात.

*प्राणन्त 1) m. *a) Wind. — b) eine Art Collyrium* — 2) f. ई *a) das Niesen. — b) Schlucken, singultus.*

प्राणंदद m. *Lebensverleiher* als Beiw. Avalokiteçvara's Kâraṇḍ. 90,11.

*प्राणपत Adj. von प्राणपति.

प्राणपति m. *Herr des Lebens:* 1) *die Seele.* — 2) ehrende Bez. *des Arztes* Káraka 3,6.

प्राणपत्नी f. *die Gattin des Lebenshauches, die Stimme.*

प्राणपरिक्रय m. *das Einsetzen —, die Hingabe des Lebens.*

प्राणपरिक्षीण Adj. *dessen Leben auf die Neige geht.*

प्राणपरिग्रह m. *der Besitz der Lebensgeister, das Leben.*

प्राणपरित्याग m. *Hingabe des Lebens.*

प्राणपा Adj. *den Athemzug behütend.*

प्राणप्रद 1) Adj. *Jmd das Leben schenkend, Jmd gerettet habend.* — 2) *f. आ *eine best. Heilpflanze.*

प्राणप्रदायक und °प्रदायिन् Adj. = प्राणप्रद 1).

प्राणप्रयाण n. *der Abzug der Lebensgeister, Ende des Lebens* Râǵat. 5,123.

प्राणप्रहाण n. *Verlust des Lebens* Ind. St. 15, 435.

प्राणप्राशनिन् Adj. *den blossen Geruch eines Trankes oder einer Speise geniessend* (vgl. प्राणभक्त) Pr. P. 19. पर्णप्राशनिन् st. dessen Bâlar. 298,13.

प्राणप्रिय 1) Adj. *lieb wie das eigene Leben.* — 2) m. *der Geliebte, Gatte.*

प्राणप्रेप्सु Adj. *um das Leben besorgt, in Todesangst seiend* MBh. 3,271,33.

प्राणबाध m. *Bedrohung des Lebens, Lebensgefahr.*

प्राणबुद्धि f. Sg. (!) *Leben und Verstand.* v. l. चैव प्राणाश्च st. प्राणबुद्धिश्च.

प्राणभक्त m. *das Geniessen des Athems* oder *Hauchs,* d. i. *das Einziehen des blossen Geruches eines Trankes oder einer Speise.*

प्राणभक्तम् Absol. *den blossen Geruch eines Trankes oder einer Speise einziehend.*

प्राणभय n. *Besorgniss um das Leben, Todesangst* R. 6,107,4. Kathâs. 27,38. Pañkat. 62,24. Ind. St. 15,424.

*प्राणभास्वत् m. *das Meer.*

प्राणभृत Adj. *der Lebenshauch seiend.*

प्राणभृत् 1) Adj. *a) das Leben erhaltend. — b) Leben in sich tragend, lebendig.* — 2) m. *ein lebendes Wesen,* insbes. *Mensch.* — 3) f. Bez. *bestimmter Backsteine bei der Schichtung des Altars* Âpast. Çr. 17,1.

प्राणमत् Adj. *kräftig, stark* Maitr. S. 1,6,12 (105,2).

प्राणमय Adj. *aus Lebenshauch —, aus Athem bestehend, athemvoll.*

प्राणमोक्षण n. *das Aufgeben des Geistes.*

*प्राणयम m. = प्राणायाम.

प्राणयात्रा f. *Lebensunterhalt.*

प्राणयात्रिक Adj. *zum Lebensunterhalt erforderlich.* °मात्रः स्यात् *er besitze nur soviel als z. L. erforderlich ist.*

प्राणयुत Adj. *lebend, lebendig* 174,10.

प्राणयोनि f. *die Ursache des Lebens.*

प्राणरन्ध्र n. *Mund* oder *Nasenloch.*

प्राणराज्यद Adj. *der einem Leben und Thron gerettet hat* Kathâs. 49,82.

प्राणरोध m. 1) *das Anhalten des Athems.* — 2) *eine best. Hölle* Bhâg. P. 5,26,7.

प्राणलाभ m. *Lebensrettung* Gaut. 22,7. M. 11, 80 (प्राणालाभ fehlerhaft).

प्राणवत् Adj. 1) *Athem habend, lebendig.* — 2) *kräftig, stark.* Compar. °वत्तर्.

प्राणवल्लभा f. *eine Geliebte* oder *Gattin, die man wie das eigene Leben liebt.*

प्राणविद्या f. *die Lehre vom Lebenshauch.*

प्राणविनाश m. *Verlust des Lebens* 165,13.

प्राणाविप्रयोग m. *Verlust des Lebens, Tod* Âpast. 2,11,1.

प्राणवीर्य n. *starker Athem* Tâṇḍja-Br. 7,5,17. = प्राणाख्यं वीर्यम् Comm.

प्राणवृत्ति f. 1) *Lebensthätigkeit, Lebensfunction.* — 2) *Lebensunterhalt* Âpast. 1,29,1. 2,21,10.

प्राणव्यय m. *das Aufgeben —, Aufopferung des Lebens* 121,14.

प्राणव्यायच्छन n. *das das Leben in Gefahr Sezzen* Gaut. 9,32.

प्राणशक्ति f. *eine best.* Çakti Vishṇu's.

प्राणशरीर Adj. *dessen Leib der Lebenshauch ist.*

प्राणसंयम m. *das Anhalten des Athems* Jâǵñ. 1,22.

प्राणसंरोध m. dass.

प्राणसंवाद् m. *das Gespräch der Lebenshauche, — der Sinnesorgane.*

प्राणसंशय m. *Lebensgefahr* Gaut. 7,23. 25. Âpast. Auch Pl.

प्राणसंशित Adj. *durch den Hauch erregt* AV. 10,5,35.

प्राणसंहिता f. *eine besondere Art die heiligen Texte zu recitiren, bei der man so viele Laute zusammenfasst, als man in einem Athemzuge vereinigen kann.*

प्राणसंकट n. *Lebensgefahr.*

*प्राणसद्मन् n. *das Gehäuse des Lebenshauches, der Körper.*

प्राणसंत्याग m. *Hingabe des Lebens.*

प्राणसंदेह m. *Lebensgefahr.*

प्राणसंधारण n. *die Erhaltung des Lebens* Kaṇṭhaçr. Up. 2. °णं कर् *sich nähren von* (Instr.) Hemâdri 1,468,16.

प्राणसंन्यास m. *das Aufgeben des Geistes.*

प्राणसम 1) Adj. (f. आ) *lieb wie das eigene Leben* 49,27. — 2) *m. *der Geliebte, Gatte.* — 3) f. आ